de roeping der heidenen. Een schrijffout als Rauwlinson (pag. 116) voor Rawlinson, zal wel aan den zetter te wijten zijn. Voorts had Ds Dekker, die zelf toestemt, dat in de oorspronkelijke taal in het Oude en Nieuwe Testament het monster, dat Jona opslokte, alleen een *groote visch* wordt genoemd en geen *walvisch*, o. i. beter gedaan met de vraag, of God expres een walvisch naar de Middellandsche zee had kunnen ontbieden, waar deze dieren anders niet voorkomen, en of het keelgat van een walvisch wijd genoeg is om een mensch door te laten, buiten spel te laten. Trots deze kleine opmerkingen bevelen wij dit leerzame boek gaarne aan.

C. H. SPURGEON. *De Wonderen van den Heiland verklaard en toegepast in toespraken voor Zijne gemeente op aarde.* In 't Hollandsch overgebracht door E. Ubels, Doesburg, J. C. van Schenk Brill 1903.

Spurgeon's werken behoeven geen aanbeveling. De frischheid en oorspronkelijkheid van Spurgeon's geest, zijn diepe kennis van de nooden van het menschelijk hart; zijn rijk inzicht in het Evangelie der genade maken de kracht en bekoring uit van zijn predikatiën. En al mag de Gereformeerde hier en daar bezwaar hebben, omdat bij het streng vasthouden aan de lijn der uitverkiezing de *verbondsgenade* niet genoeg tot haar recht komt, toch aanvaardt ook hij dankbaar de rijke gave, die God in Spurgeon's werken aan de gemeente schonk. Het verblijdt ons daarom dat ook dit deel van Spurgeon's werken in 't Hollandsch vertaald wordt, al blijft *voorzichtigheid* bij het gebruik van deze Engelsche spijze gewenscht.

J. P. HASEBROEK. *Het Evangelie van Mattheus voor de gemeente toegelicht.* Naar de „Réflexions Morales" van P. Quesnel vrij gevolgd. Op nieuw uitgegeven met een inleidend woord van Dr. S. D. van Veen, hoogleeraar te Utrecht. Utrecht, J. C. van der Stal, 1903.

De oorspronkelijke titel: „réflexions morales" is zeker juister dan de titel, dien Ds. Hasebroek koos. Een toelichting op het Evangelie vindt men hier niet. Wel losse aanmerkingen, die meestal een zedelijke strekking hebben. De Réflexions morales van Quesnel zijn een der schoonste vruchten van Port Royal; ze leggen getuigenis af, hoe de geest van Augustinus nog nawerkte in de Roomsche Kerk. Toch zullen deze „zedelijke overdenkingen" een protestant niet geheel bevredigen. Het protestantisme heeft rijker licht ontvangen dan het Jansenisme; en het middelpunt van het Evangelie: de rechtvaardigmaking door het geloof treedt in deze moreele overdenkingen niet genoeg op den voorgrond.

Ds. FELIX. *Predikers en Prediken.* Groningen Jan Haan, 1903.

Ds. Felix heeft hier uit tal van schrijvers bijeengevoegd kostelijke opmerkingen over de homiletiek en deze in verschillende categorieën gerangschikt. Menige gulden raad, kostelijke opwekking, troostelijke mededeeling uit eigen ervaring of van uitnemende predikers worden hier geboden. Voor jonge predikanten kan dit boekske nuttig zijn.

A. M. DIERMANSE. *De ineensmelting.* Een woord voor de *Eenheid der Kerk.* II. Hoe *onhoudbaar* de Bezwaren zijn! Hoe *schriftuurlijk* de ineensmelting is! Den Haag, Rientz Balts, 1903.

Eigenlijk moest zulk een betoog als Ds. Diermanse hier levert, niet meer noodig zijn. Het getuigt tegen onze kerken, dat na tien jaren saam geleefd te hebben in één kerkelijk verband, op zoo vele en aanzienlijke plaatsen als Rotterdam, den Haag, Leiden, Middelburg, Arnhem, Groningen, de muur des afscheidsels tusschen kerken, die één belijdenis en één kerkenorde hebben, nog niet is afgebroken. Nu we echter met dit kwaad nog altoos voorttobben, valt het te prijzen, dat Ds. Diermanse op zoo bezadigden en broederlijken toon de onhoudbaarheid der bezwaren in het licht stelt en den eisch der Schrift bij de conscientiën bepleit. Vooral in die kerken, die nog niet tot samensmelting kwamen, kan dit vlugschrift goeden dienst verrichten.

W. H. GISPEN. *Eenige Brieven aan een vriend te Jeruzalem.* Kampen. J. H. Kok, 1903.

De pittige brieven die Ds. Gispen vroeger aan een vriend in Jeruzalem schreef, vormden een hoofdattractie van *De Bazuin*. Ge mocht het met de beschouwingen van den briefschrijver niet altijd eens zijn, soms bedenkelijk het hoofd schudden over enkele gewaagde paradoxen, maar de geestige humor, de rake opmerkingen, de frischheid van geest, maakten Gispen's brieven tot de meest geliefkoosde schotel, dien de *Bazuin* redactie haar lezers kon voorzetten. Gispen is nooit enghartig geweest; hij had een open oog voor de gebreken ook van de broeders die naast hem stonden; gelijk hij omgekeerd het goede wist te waardeeren zelfs bij degenen, die kerkelijk tegenover hem stonden. Het is daarom te begrijpen, dat vele vrienden van Ds. Gispen eene afzonderlijke uitgave van deze brieven begeerden.

Ds. Gispen gaf aan dien drang gehoor en deed zelf een keuze uit het tijdvak 1878—1888. Wie deze brieven herleest, zal wel onder den indruk komen, hoe vlug ons leven voorbijgaat en hoe geheel anders de loop der historie is geweest, dan deze briefschrijver dacht. Ds. Gispen heeft vele talenten, maar de profetenmantel is hem niet op de schouders gevallen. De diepste oorzaak daarvan is wel, dat Ds. Gispen bij al zijn schalkschen humor in den grond pessimist is en God de Heere betere dingen voor zijn kerk en volk in Nederland weggelegd had, dan 'smenschen kortzichtige blik voorzien kon.

W. H. GISPEN. *Rechtvaardig voor God.* Kampen. G. Ph. Zalsman. 1903.

Het moet voor Ds. Gispen wel aangenaam zijn, dat de beide uitgevers te Kampen wedijveren om zijn persarbeid voor *De Bazuin* in meer duurzaam gewaad aan ons publiek voor te leggen. Zeker verdienen dit deze artikelen, waarin het hoofddogma van de reformatie, de rechtvaardigmaking door het geloof alleen, op eenvoudige en begrijpelijke wijze wordt uiteengezet aan de hand van onze uitnemendste theologen.

Uit Eigen Kring. Twee en vijftig leerredenen door predikanten der Christelijk Gereformeerde kerk in Noord-Amerika. J. B. Hulst. Grand Rapids, Michigan. 1903.

Wie dezen bundel predikatiën doorbladert, zal door twee dingen getroffen worden. Vooreerst hierdoor, dat de Christelijke Gereformeerde kerk in Amerika in zoo menig opzicht met onze Gereformeerde kerken in Nederland verwant bleef. De meeste dezer leerredenen zoudt ge zonder eenige wijziging in onze kerken kunnen houden. Wat wij onder de Amerikaansche preekmethode verstaan, de jacht op effect, het verhalen van anecdoten, het preeken over motto's in plaats van over den tekst zelf, vindt ge hier nergens. Onze Christelijk Gereformeerde broeders in Amerika houden vast aan de oude Gereformeerde preekmethode, en bedienen het Woord Gods aan de gemeente van Christus in alle eenvoudigheid en oprechtheid. En in de tweede plaats zal het feit de aandacht trekken, dat onze broeders aan de overzijde de kunst verstaan, *veel* in *weinig* woorden te zeggen. De meeste dezer leerredenen zijn niet langer dan 14 bladzijden. Al het gerekte en lang uitgesponnene, dat onze Hollandsche predikatiën zoo vaak ongenietbaar maakt, is hier gemeden. Wij kunnen onze vacante kerken dan ook wel aanraden, met deze vrucht van Amerikaanschen bodem eens de proef te nemen. Er is menige predikatie in dezen bundel, die voor onze kerken met stichting en zegen kan gelezen worden.

Uit de Pers.

Over het nut eener goede *catechisatie* schrijft Ds. Hoekstra in de *Arnhemsche Kerkbode* het volgende:

»Wij lazen eens ('t was eenigen tijd na de kerkelijke beweging van 1886) van een dienaar des woords in eene onzer kerken, die nog al eens den spijker op den kop slaat: »Aan zijne catechisatiën kan geen dienaar des woords in de Gereformeerde kerken denken zonder een zucht". Zóó ongeveer. Wij achtten, toen wij dat lazen, onszelven gelukkig, omdat wij toentertijd in eene groote stad talrijke en bloeiende catechisaties hadden, en er onder de jonge menschen een uitnemende geest heerschte, vrucht van de geestelijke verheffing, die in de dagen van 1886 en 1887 de huisgezinnen in die gemeente had aangegrepen en bezield.

Maar later hebben wij wel eens gedacht aan dat woord. Het is maar al te waar, dat vaak de catechisanten, ook in onze Gereformeerde kerken (vooral zeker in de grootere dorpen en in de steden), om het heel zacht uit te drukken, niet veel blijk geven van de genade des verbonds, hetwelk de Heere met zijn volk heeft tot in geslachten, en soms eerder doen denken aan een onheilig kroost, dat lichtvaardig »met God en Godsdienst spot".

En toch betaamt het een dienaar des woords, het geestelijk ideaal vast te houden, dat in Gods woord en verbondstoezegging gegrond is. Bij een ernstig opvatten van de catechisatiën zal hij toch ook weer genoegen van haar beleven, en hij zal, onder den zegen des Heeren, een geslacht vormen, dat Gods woord en wegen eerbiedigt en liefheeft.

Naast de bediening des woords behoort de catechisatie tot de gewichtigste deelen van het ambt eens leeraars. Als de catechisatie ernstig opgevat wordt, vordert ze van den leeraar veel inspanning. Ze wordt ook in ons Gereformeerd kerkelijk leven, slechts door een deel menschen op den rechten prijs gewaardeerd.

In den dienaar des woords wordt, wat de catechisatie betreft, vooral vereischt, dat hij hart hebbe en lust, om de kinderen der gemeente Gods, de jongelingen en de jongedochters te onderwijzen in de wegen des Heeren; dat hij gave en tact van onderwijzen bezitte, en dat orde en tucht door hem in de catechisatie onderhouden worden. Als gedurende de catechisatie het lawaai buiten de deur te hooren is, of er een ouderling bij moet zijn, om op de kwajongens toe te zien, wijst dit voorzeker op niet gewenschte toestanden.

Het nut en de zegen van eene goede catechisatie is niet licht te breed uit te meten. Natuurlijk houdt zij verband met de prediking, inzonderheid ook met de catechismusprediking. Een goed catechisant zal door de catechisatie ongemeen versterkt worden in vatbaarheid om de prediking te verstaan. Dat niet alleen. Er is geen twijfel aan, of menig deugdelijk lid der kerk heeft vooral door door de catechisatie van den Heere zijnen God zijne geestelijke vorming verkregen, en de geestelijke richting in zijn denken en in zijne genegenheden overeenkomstig het Woord en in de vreeze Gods. Zóó geregend kan een deugdelijke catechisatie werken. Namelijk voor degenen die haar trouw en geregeld bijwonen en volgen, en hun hart er op zetten om te leeren. Dit is in onze Gereformeerde kerken het geval bij degenen, die uit de beste huisgezinnen komen. Er is een zeker aantal huisgezinnen, waar er niet aan gedacht wordt van de catechisatie weg te blijven, tenzij ziekte of een andere wettige reden verhindert, evenmin als er aan gedacht wordt, den predikdienst te verzuimen, wanneer het kerktijd is. Maar er zijn ook vele andere huisgezinnen, waarin de achting voor Gods woord en de genegenheid tot de paden des Heeren veel geringer is. Uit zulke huisgezinnen komen in den regel de catechisanten, die gedurig verzuimen, slechts eens nu en dan komen, of soms geheel wegblijven. 't Een hangt met 't ander saam. Zijn de ouders slordig en nalatig in het kerkgaan, het plant zich in den regel op de kinderen over; en deze kunnen dan door hun schaars komen op de catechisatie ook niet de rechte vrucht daarvan hebben. Het geldt van alle dingen, en ook van het onderwijs in Gods woord en wegen, dat alleen bij geregeld gebruik vrucht en doorwerkende zegen te verwachten is.

Niet altijd is er ongunstig over de huisgezinnen te denken, waaruit eens een onordelijke catechisant voorkomt. Het is mogelijk, dat ook bij ernstige en Godvruchtige opvoeding, toch in het een of ander kind een verkeerde aard op den duur blijkt, of dat kwade samensprekingen met anderen bij het kind goede zeden verderven. Maar in den regel is er, wanneer er uit een huisgezin oneerbiedige, brutale, lompe of steeds verzuimende catechisanten voortkomen, een gebrek in de stichtelijkheid van het huisgezin.

Op twee dingen wenschen wij hier nog even te wijzen. Het eerste zullen wij met een voorbeeld aanduiden. Vader is deugdelijk, wil den weg van de vreeze Gods op, en is goed van karakter. Maar moeder is minder deugdelijk, gaat, als de kinderen opgroeien, tegenover vader met de kinderen konkelen, en verschoont en stijft de kinderen in hunne verkeerdheden. Dit is een ontzet ende pest, die haar dood aanbrengend verderf, als de Heere het niet genadig verhoedt, tot in kind en kindskind kan doen gevoelen.

En een tweede zaak is deze; Laat er vooral om gedacht worden, dat men in de huisgezinnen niet kwalijk spreke van leeraars of onderwijzers, en dat de kinderen toch niet verkeerde oordeelvellingen merken, die de ouders soms bij zichzelven over leeraar of onderwijzer hebben.

Wij zeggen dit niet zoozeer in het belang van de goede leeraars of onderwijzer, want die komen ten slotte *ook* wel over *deze* moeilijkheden heen. Maar wij zeggen het in belang van de huisgezinnen en de kinderen zelven. Vooral wanneer een leeraar pas in de gemeente komt, kan er bij velen uit onverstand soms zooveel verkeerde oordeelvelling zijn. Later komt men soms tot andere en betere gedachten. Maar dan is door de ongunstige gedachte, die men eerst op sommige punten had, en waarvan de kinderen soms iets of veel gemerkt hebben het kwaad reeds gesticht. Want dan hebben de ouders door hun onverstand soms voor langen tijd den invloed gebroken, dien de goede onderwijzingen op hun kind zouden kunnen hebben. Over het geheel genomen, zal een leeraar aan de kinderen de jongelingen en de jongedochters kunnen merken, hoe er in de huisgezinnen over hem en zijn werk gedacht en gesproken wordt.

De laatste opmerking snijdt hout.

Indien in het gezin met minachting over den predikant gesproken wordt, is deze op catechisatie zijn gezag over de kinderen kwijt. En waar dat gezag ontbreekt, kan het onderwijs geen vruchten afwerpen.

Officieele Berichten.

HELDER, 8 Dec. Hedenavond genoot de gemeente alhier het voorrecht met haren geliefden leeraar Ds. Stadig te mogen gedenken, hoe de Heere hem voor 25 jaar riep tot het ambt van Dienaar des Woords. De leeraar vond de stemming van zijn hart vertolkt in het woord des dichters: Looft, looft den Heere mijne ziele. Aan de eere die Hij gaf, aan de hulpe die Hij bood, aan den zegen dien Hij schonk, werd dankbaar door hem herinnerd.

Onze andere leeraar Ds. Koers wees er daarna de gemeente op, hoe Gods woord waardeering van een ambtelijken arbeid eischte, en sprak namens kerkeraad en gemeente den wensch uit, dat de jubilaris nog lang in de liefde en de achting der gemeente mocht deelen, en als een getrouw dienaar nog vele jaren tot eere van Zijnen Zender mocht werkzaam zijn.

Staande werd den leeraar toegezongen Ps. 134 vs. 3.

Namens den kerkeraad,
P. KRAMER, *Scriba.*

Kort verslag van de vergadering der classe „Utrecht" 2 Dec. 1903.

De vergadering wordt door den praeses Ds. Barger op de gebruikelijke wijze geopend.

In 't Moderamen namen zitting naast den praeses, Ds. v. Minnen als assessor, Ds. Buitenhuis scriba; voor 't persverslag wordt Ds. Ruys benoemd. De notulen worden door Ds. van Baeren gelezen en goedgekeurd.

De praeses spreekt een hartelijk woord van welkom tot de Dienaren des woords D. D. Verhoef te Zeist en Brouwer te Harmelen.

Rapporten van kerkvisitatoren worden gelezen en besproken.

Vacaturebeurten worden als volgt geregeld:
IJselstein: Januari, Ds. Barger en Ds. Ruys.
„ Februari, Ds. Bouma en D. Schock.
Zuilen: Januari, Ds. v. Velzen.
Benschop: „ Ds. Buitenhuis.
Vleuten en de Meern: Januari, Ds. Verhoef.

Ds. Buitenhuis leest 't rapport inzake de leden der kerk te Benschop onder Polsbroek, die zich bij de kerk van Oudewater wenschen te voegen. De classe, die leden gehoord hebbende, keurt hun verzoek goed en adviseert de hulp der naastbijzijnde kerken in te roepen ter reformatie van de kerk te Polsbroek.

Ds. Adriaanse rapporteert inzake de vraag, hoe de classicale vergaderingen meer dienstbaar te maken aan den geestelijken welstand der kerken. Besloten wordt om eens of tweemaal per jaar een conferentie te houden van ambtsdragers.

De praeses sluit na omvraag de vergadering, terwijl Ds. Adriaanse in dankgebed voorgaat.

Op last der classe,
A. L. RUYS.

Montfoort, Dec. 1903.

Binnenland.

MEETING van de Friesche Afdeeling van den Ned. Bond van Jongelings-Vereenigingen op Geref. Grondslag.

II

Intusschen had de klok juist „drie" geslagen. Wat pauseering, verfrissching en ververschingen gaf nieuwen lust voor wat volgen zou. Precies half vier liet de hamer zich weer hooren. De Voorzitter, die met vaste handen aangenaam en gezellig de vergadering leidde, vroeg de aandacht voor den nieuwen Redacteur van het herademend *Friesche Dagblad*

Het woord was aan den heer *J. v. d. Molen*, die uiterst beleefd aan de Meeting Commissie verzocht had een kwartierke te mogen spreken over:

De beteekenis der Christelijk Pers.

Spr. noemde deze meeting van de Friesche Afdeeling een teeken van den *nieuwen tijd*, waarin wij, Calvinisten, ons mogen verheugen. Ook het jongere geslacht onder ons wordt bezield door de Calvinistische levensgedachte, en daarom is eene vergadering als deze een hoogst gewichtig, een heerlijk feit. Onze jongelingen toch zijn de pioniers, de hope der toekomst genaderd tot den dorpel des menschelijken levens. En in dat leven zijn er drie machten, die zeer grooten invloed uitoefenen op de menschen:

a. De Kerk, door de prediking des Woords en het huisbezoek.

b. De School, door de stelselmatige bearbeiding van de jeugd des volks.

c. De Pers.

Maar wie teekent den invloed der Pers? Heeft De Costa niet gezegd: „De drukpers was een stap ten hemel of ter helle"? In elk van onze huisgezinnen komt die Pers, 't zij dagelijks, 't zij wekelijks, om haar boodschap te brengen. Maar een nieuwtje is toch een nieuwtje, zal men zeggen, en 't geeft toch weinig verschil, of men dat nieuws leest in een zoogenaamd „neutraal" blad, dan in een partijblad. Maar weet men dan niet, dat juist de man, die aan dat nieuwtje een vorm geeft, 't weergeeft in woorden, daarop zijn stempel drukt? Gevoelt men dan niet, dat de persoonlijkheid van den schrijver zich afdrukt ook in wat hij in nog zoo eenvoudigen vorm in de pers mededeelt? Lees een jaar lang éénzelfde orgaan, en men komt onder den invloed van den gedachtengang van den schrijver, wiens producten men onder de oogen krijgt.

Op 't terrein van de *Kerk* hebben we gekozen voor een *eigen, vrij kerkelijk leven.* Op 't gebied van de *school* gekozen voor een *eigen vrije Christelijke School.* Mogen we dan op 't gebied van de *pers* achterblijven, onverschillig zijn?

De *neutrale* pers geeft u *te veel* juist door zijn neutraliteit, die niet bestaat. Ieder kiest partij, ook de redacteur van het „neutrale" blad, en hij zal door zijn bekoring den „zwakkere" voeren op het pad, waarop hij lichtelijk afwijkt van den rechten weg.

Daarom hebben ook de Calvinisten in Friesland gekozen voor een *eigen vrije, Christelijke pers.*

In Friesland, met zoo schoone traditiën, vertoont zich nog hier en daar die Libertijnsche geest, die ook op 't terrein van de pers nog meent, dat men 't met dat „neutrale" nog wel doen kan. En die geest moet er uit.

Waar Frieslands Calvinisten aan de spits staan van den strijd, daar deed spr. in bezielende woorden een beroep op Frieslands Jongelingschap, om zich mannen te toonen, ook in den strijd voor de eigen, vrije Christelijke pers. (Applaus.)

Vrienden! zoo riep thans de Voorzitter uit, vrienden! het raadsel is opgelost! Het Raadsel? Opgelost? Ja! opgelost is het raadsel, waarom de stoere arbeid van het Afdeelingsbestuur en het beginselvaste streven van Jong Friesland niet eerder in de Friesche Pers, met name in ons Dagblad, meer waardeering en steun heeft gevonden. Gister lazen we dienaangaande, om zoo te zeggen voor 't eerst, eens een met gloed van overtuiging geschreven asterisk, die hope geeft op beterschap. Dank daarvoor! Maar men wist dan toch reeds langer van ons bestaan, en hoe en waarvoor we werken. Het stilzwijgen over onze actie was tot heden hier een onoplosbaar raadsel. Doch, vrienden, ziet nu niet naar wat achter is, het ideaal blijft ons wenken, strekt u uit naar wat vóór is, want *„het raadsel is opgelost!"* We misten nog steeds den rechten man op de rechte plaats, die mannentaal spreekt, en nochtans ons streven toont *in* te willen leven. Wij arbeiden dan ook niet voor een oogenblikkelijk succes. Die gelooven mogen *niet* haasten. Alles heeft zoo zijn van God bestemden tijd. Ook het spreken van een woord op zijn pas. Leve de Pers! de Onze! (daverend applaus).

„Vrienden, draagt *nu* koren an,"
„dat déêz Molen malen kan."

(enthousiastische toejuiching).

(*Slot volgt.*)

Buitenland.

Zuid-Afrika. Uit het kerkelijk leven in Zuid-Afrika.

Het kerkelijk leven onzer Zuid Afrikaansche broeders begint van lieverlede weder op te waken. Zoo moet de 15 len November de 20ste Synode der N. G. kerk der Kaapkolonie gehouden zijn. De oorlog is oorzaak geweest, dat deze Synode in zes jaren niet gehouden werd. De krijgswet, de moeielijkheid om van de militaire overheid een verlofbrief te krijgen, ten einde zich te kunnen begeven van het eene district naar het andere, de toestand des lands in het algemeen, waren oorzaken dat de vergadering die in 1900 moest gehouden zijn, drie jaar werd uitgesteld.

De synode moet ditmaal gehouden zijn in het gebouw „Het Hugenoten-gedenkteeken" te Kaapstad. Dit gebouw is gesticht ter herinnering aan de sedert 1688 uit Frankrijk uitgeweken Hugenoten, die zich in de kolonie vestigden. Het is in hoofdzaak bestemd voor het houden van kerkelijke vergaderingen, die vroeger steeds in het kerkgebouw te Kaapstad plaats hadden.

De synode bestaat uit alle dienstdoende predikanten der Ned. Geref. Kerk in de Kolonie, benevens de afgevaardigden, zijnde een ouderling uit elke gemeente en twee ouderlingen van de Moederkerk te Kaapstad.

Het privilegie der „Moederkerk" is, dunkt ons, niet gerechtvaardigd. Voor den aanvang der werkzaamheden zouden de leden der Synode zich vereenigen in de Groote Kerk te Kaapstad ter bijwoning van een plechtige godsdienstoefening ter opening der Synode, om zich daarna gezamenlijk naar de vergaderzaal te begeven; een Engelsche manier van doen, om de werkzaamheden te beginnen. Onder de punten op het agendum komt voor: de zending, opvoeding, onderwijs, de taal en voorloopige besprekingen van eene eventueele vereeniging der N. G. Kerk in Zuid-Afrika.

Wat de Ned. Ger. kerk in Transvaal betreft, kunnen wij het volgende mededeelen, ter aanvulling van hetgeen wij reeds te voren hebben gemeld. De Synode der Ned. Ger. kerk had besloten, dat leden der kerk, die aan Britschen kant hadden gestreden, die dus de wapens tegen hunne broeders hadden opgenomen, of zich voor den rechten tijd hadden overgegeven, hun verkeerdheid moesten erkennen, en belijden dat zij schuld daarover gevoelden dat zij aldus hunne hand tegen hunne broeders hadden opgeheven. De mannen die zich aldus aan verraad tegenover de hunnen schuldig maakten, zijn saamgekomen en benoemden eene deputatie, om gedaan te krijgen dat dit besluit der Synode zou ingetrokken worden. Deze deputatie begaf zich naar Ds. Bosman, die haar te kennen gaf, dat hij niet officieel met hen kon spreken maar wel in broederlijken geest, en dat hij voor zich tusschen de „National Scouts" of „Nationale verkenners en de „Handsuppers", die zich te vroeg overgaven, wel degelijk onderscheid maakte.

De deputatie verklaarde echter, dat „National Scouts" en „Handsuppers" zich *één* gevoelden en daarom dezelfde lijn trokken. Het eind der lange woordenwisseling was, dat de deputatie aan Ds. Bosman verklaarde, dat de leden, wien het besluit gold, zich van de kerk zouden afscheiden en een vergadering zouden beleggen om een kerkeraad voor een nieuwe kerk te benoemen. Het komt ons voor, dat wanneer de „National Scouts" en „Handsuppers" hun voornemen doorzetten, een kerk nooit vicieuser begin heeft gehad, terwijl de stichters niet anders zullen doen dan zich een gedenkteeken oprichten voor hunne schande. Maar de weg der zonde, ook van de zonde van het verraad, is afhellend. Zou er één Zuid Afrikaansch predikant gevonden worden, die deze kerk dienen wil? Deze vraag kwam ons het eerst voor den geest. Doch daar kwamen de vier predikanten voor onze aandacht, die door hunne gemeenten werden genoodzaakt heen te gaan, omdat zij tijdens den oorlog met de Engelschen hadden geheuld. Waarlijk, dit viertal zou bij de nieuw te stichten kerk goed passen!

De deputatie maakt ook bij den Engelschen Luitenant Gouverneur hare opwachting om dezen den staat van zaken en hun besluit mede te deelen. Deze ambtsdrager antwoordde, dat hij wist wat er gaande was en zich over de zaak tot de synodale commissie had gewend. Schoon hij de deputatie der landverraders zijn sympathie te kennen gaf, kon hij zich niet tot het verleenen van hulp verbinden, maar hij wees er op dat de gift van ƒ 240,000 voor het herstel der verwoeste kerkgebouwen voor allen gold. Als de kerkeraad gekozen was, zou hij gaarne dezen ontmoeten en zijn best doen hem te helpen.

De *Volksstem* zegt: „Een onzer tijdgenooten raadt de „Nationale Scouts" aan, de zaak, na alles beproefd te hebben, voor een gerechtshof te brengen. Wij gelooven niet, dat dit de „Scouts" veel helpen zal; in elk geval zou dat de bitterheid sterk vermeerderen. Laten de „Scouts" nu maar tevreden zijn met den roem, dien zij in de geschiedenis van Zuid Afrika gekregen hebben en zelf een Scouts kerkje stichten om dien roem te bestendigen; of wat nog beter is, laten zij naar een of andere Engelsche kerk gaan, en alles is stil."

Wij denken ook, dat de geheele beweging der deputatie er op zal uitloopen, dat men zich bij de een of andere Engelsche kerk voegt. Het komt ons althans voor, dat eene kerk die haar ontstaan wijt aan landverraad, geen levensvatbaarheid heeft en zelfs door vele Engelschen met weerzin zal aangezien worden. Het heerlijkst zou zijn, indien de leden tot inzicht kwamen hoe het bloed van vele hunner broeders aan hen kleeft en met smeeking en geween hunne schuld beleden.

Zuid-Amerika. Conscientie-vrijheid.

In enkele republieken van Zuid-Amerika is men tot hiertoe niet in het bezit van conscientie vrijheid, maar in *de Hope* lezen wij, dat men pogingen gaat aanwenden om die daar te verkrijgen. Zoowel in Peru als in Bolivia en Equador wordt de kerk van Rome alléén geduld. Er mogen geen godsdienstige samenkomsten in die landen gehouden worden, althans niet in het openbaar, dan alleen wanneer deze geleid worden door Roomsche priesters. En de wetten die zulks verbieden, worden streng toegepast. Als er dus Protestanten in die Republieken gevonden worden, dan kunnen zij alleen in het verborgen met elkander hun religie uitoefenen, niet in het openbaar. Pogingen om hierin verandering teweeg te brengen zijn wel aangewend, maar leidden tot hiertoe niet tot het gewenschte resultaat.

Nu verluidt het dat invloedrijke personen in N. Amerika zich hunne regeering hebben gewend, evenals tot de regeering van Duitschland en Engeland, om te weeg te brengen dat deze mogendheden hunne gezanten bij de Peruviaansche regeering in last geven, om op herroeping en afschaffing van de onhoudbare verbodswetten aan te dringen.

Reeds verheugt men zich bij voorbaat, dat Peru en andere republieken van Zuid Amerika voor de prediking van het Evangelie zullen opengesteld worden.

Het is maar jammer, dat alleen op kleine staatjes dergelijke pressie wordt uitgeoefend.

Dat Rusland geen vrijheid van conscientie, althans geen vrijheid voor propaganda aan andere kerken dan alleen aan de Staatskerk verleent; dat Frankrijk straks de kerken aan banden legt, zullen de mogendheden kalm blijven verdragen, evenals zij het toelieten, dat de Turksche Sultan de Armeniers deed vermoorden.

Zij die beweren, dat de Roomsche kerk overal dezelfde is en zich kant tegen conscientievrijheid waar zij de overhand heeft, kunnen wij wijzen op andere republieken van Zuid Afrika. In de Vereenigde Staten van Brazilië heerscht vrijheid van conscientie, zoodat een 200 missionarissen van Protestantsche kerken aldaar ongehinderd hun arbeid kunnen verrichten. Nu zijn die 200 op eene bevolking van achttien millioen niet veel, maar het is toch te waardeeren dat die 200 mannen vrij en ongehinderd het Evangelie kunnen verkondigen en pogingen mogen aanwenden om de Brazilianen voor de kerk, door welke zij werden uitgezonden, te winnen.

In de Argentijnsche republiek heerscht wel de Roomsche eeredienst als de godsdienst van den staat, doch andersdenkenden mogen er vrij hunne religie uitoefenen. In deze republiek wordt ook door N. Amerikaansche zendinggenootschappen gearbeid. Vrijheid van conscientie heerscht ook in de republiek Paraguay, maar er wordt van Protestantsche zijde niet in gearbeid. Alleen wordt er iets gedaan tot evangelisatie van een of twee Indiaansche stammen dier republiek. De republiek Uruguay laat ook de prediking van het Evangelie vrij, zoodat een twaalftal N. Amerikaansche missionairs het Woord aldaar kunnen verkondigen, zonder dat hun iets in den weg gelegd wordt.

In Engeland werden stappen gedaan om de Evangelisatie der laatstgenoemde republieken ter hand te nemen.

Gemengd nieuws.

De spoorweg bij het meer van Gennesareth.

Weldra zal het fluiten van een locomotief voor het eerst te Nazareth en andere Galileesche steden gehoord worden. Van Haifa, een klein kustplaatsje onder den berg Karmel, wordt een spoorweg naar het meer van Gennesareth gelegd. Deze spoorweg zal dit binnenlandsche meer met den reeds bestaanden spoorweg verbinden, die noordwaarts van het meer van Gennesareth naar Damaskus en Mekka gaat. Het heet dat de Sultan deze spoorwegen liet bouwen; inderdaad zijn zij door Duitschers in het leven geroepen. Alle ingenieurs en hoofdambtenaars zijn Duitschers. In Palestina, Syrië en de aangrenzende bezittingen van den Sultan wonen honderdduizenden Duitschers, terwijl de handel feitelijk in hunne handen is.

De nieuwe spoorweg zal dwars door de provincie Galilea naar Noord-Palestina gaan en langs de uit het Nieuwe Testament zoo bekende plaatsen Kapernaum, Kana, Saron, Bethsaida en Magdala gaan. De Duitschers denken dat de nieuwe lijn voor hen zeer nuttig zijn zal, omdat daardoor voor hun handel het groote terrein aan de overzijde van den Jordaan geopend wordt. Daardoor kunnen hunne artikelen langs een korten weg van en naar de Middellandsche zee gebracht worden. Tot de voornaamste industrieën van die streek behoort het fabriceeren van witte olie zeep. De kleine stad Haifa kan tot een schoone haven worden en het hoofdstation zal Nazareth worden, een bloeiende stad van 10,000 inwoners, waarvan het meerendeel Christenen zijn. WINCKEL.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS

We moeten dien weder eens een beurt geven, wijl anders de voorraad te groot wordt, en we te veel op eens krijgen.

Allereerst iets *over* een vraag.

Een onzer lezers vroeg onlangs, gelijk men zich herinneren zal, inlichting over de uitdrukking: „Hij leeft als God in Frankrijk." We wezen toen op het ongepaste van dit gezegde en gaven de beteekenis, n.l.: Hij leeft naar zijn lust, leidt een goed makkelijk leven.

Nu kregen we een schrijven van een lezeres, Mej. J. B. te V., die o. a. dit zegt:

„Ik vond de vraag over het afschuwelijk verbasterd spreekwoord: Een leventje als God in Frankrijk. Toen ik dat het eerst hoorde, gaf ik er in me zelf den uitleg aan, die u aan den vrager geeft. Me dacht zoo, in Frankrijk vragen er zoo weinigen naar God, dat de lichtzinnigheid zeker hiermee zeggen wil, dat Hij in Frankrijk niet te doen heeft.

Later was ik zoo fortuinlijk, de werkelijke, de historische beteekenis te weten te komen.

Er is een tijd geweest, dat in Frankrijk een regiment *Schotten* was gestationeerd. Die Schotten hadden daar een goede bezoldiging, en niets of circa niets te doen. Wat daarvan werd laat zich begrijpen. Van daar het spreekwoord: „Hij heeft een leventje als een *Schot* in Frankrijk."

Snel uitgesproken laat zich de verbastering van 't spreekwoord tot zijn tegenwoordigen klank gemakkelijk verklaren, al laat 't zich minder gemakkelijk excuseeren."

We zijn dankbaar voor deze toelichting, al mag alleen opgemerkt, dat onze verklaring van de *beteekenis* een andere is dan die onze lezeres hier geeft.

Maar hoe vernuftig ook haar verklaring zij, we gelooven niet dat ze steek houdt. Wel is het juist, dat „Schot" kan verbasterd zijn; ja zelf voegen we er bij, dat oudtijds het woordje „een" er vóór kan zijn weggevallen, zoodat de lezing „als Schot," licht tot vergissing kon leiden, toen men het spreekwoord niet meer begreep. En ook willen we nog op-